

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2209211921
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2209211921.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členiek senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej, v spore žalobkýň: 1/ T. X., nar. XX. T. XXXX, bytom H. J. XX, T., 2/ Y. W., nar. XX. Y. XXXX, bytom L. XXX, obe zast. advokátom JUDr. Petrom Kováčsom, Rovinka 651, proti žalovaným: 1/ Y. V., nar. X. C. XXXX, bytom K. XXX, L., 2/ W. H., nar. XX. Y. XXXX, bytom C. L. č. XX, 3/ C. X., nar. XX. T. XXXX, bytom P. č. XXX, 4/ V. T., nar. XX. Y. XXXX, bytom U. č. XXXX/XX, X., 5/ H. W., nar. XX. Y. XXXX, bytom C. L. č. XX, 6/ Ing. G. V., nar. XX. Y. XXXX, bytom K. XXX, L., 7/ Ing. Y. V., nar. XX. T. XXXX, bytom B.. L. XXXX/XX, J. U., 8/ G. V., nar. XX. Y. XXXX, bytom K. XXX, L., všetci zast. splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Silvia Bernáthová, s.r.o., Orechová Potôň, Studený rad 611/1, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkýň proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 15. februára 2018 č. k. 10C/138/2009-237 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 27. januára 2020 č. k. 10C/138/2009-270, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti (výrok I.) p o t v r d z u j e a v časti o náhrade trov konania (výroky II. a III.) r u š í a vec vracia v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 15. februára 2018 č. k. 10C/138/2009-237 súd prvej inštancie I. vo zvyšku žalobu zamietol; II. priznal žalobkyniam náhradu trov konania vo výške 99,22 % a III. konštatoval, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ust. § 123, § 124, § 132 ods. 1 a 2, § 134 ods. 1 a § 879i ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „O. z.“) a § 115 zák. č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník účinný do 1. apríla 1964. Vecne dôvodil tým, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že právnym predchodcom žalobkýň boli výmerom o prídelení do vlastníctva, ktorý vydal Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave pod č. 581/16-9/1949 pridelené do vlastníctva nehnuteľnosti v kat. území L. okrem iných ved. v pkn. vložke č. 21 pod poradovým číslom 4 ako parc.č. 198 - roľa, meno bývalého vlastníka L. H., rod. C. v 1/1 vo výmere 6.876 m², tak, že Y. C. dostal spoluvlastnícky podiel v 1 - ici a manželka T. C., rod. P. taktiež spoluvlastnícky podiel v 1-ici. Z dedičského osvedčenia č. D 421/95, Dnot 506/95 zo dňa 23. marca 2000 po neb. Y. C. zistil, že ten zomrel XX. K. XXXX. Nehnuteľnosť v kat. území L. ako parc. č. 198 v 1 - ici nadobudli deti neb. poručiťľa každá po 1- ici a to žalobkyne 1/ a 2/. Predmetné osvedčenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10. apríla 2000. Z dedičského osvedčenia č. 21 D 20/2000 a Dnot 22/2000 zo dňa 27. februára 2001 po neb. L. C., rod. P., zomr. X. J. XXXX zistil, že nehnuteľnosť ved. na LV č. XXX v kat. území L. ako parc.č. 198 ornú pôdu vo výmere 6876 m² na základe dedičskej dohody prevzali žalobkyne 1/ a 2/ taktiež každá v 1-ici. Čo sa týka žalovaných, tak pôvodne žalovaným 1/ bol K. V., ktorý ako vyplýva z predloženého osvedčenia o dedičstve č. D 1443/01, Dnot 5/02 zo dňa 14. augusta

2003 zomrel dňa XX. B. XXXX t.j. ešte pred podaním žaloby. Dedičmi po ňom sú žalovaní 1/, 6/, 7/ a 8/. Čo sa týka žalovaných 2/ až 5/, títo sú dedičmi po neb. Y. X., rod. C., zomr. dňa XX. T. XXXX, čo zistil z dedičského rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Dunajskej Strede č. D 337/82 zo dňa 26. apríla 1982. Po neb. Y. X., rod. C. osvedčením č. 13D 442/2008 zo dňa 29. januára 2009 bol prejednaný novoobjavený majetok, predmetom ktorého okrem iných bola aj nehnuteľnosť v kat. území L., parc. č. 198 orná pôda vo výmere 6.876 m², pôvodne ved. v pkn. vložke č. 21 pod B 15 v podiele 15/128 v pomere k celku. Spornú nehnuteľnosť nadobudli na základe dedičskej dohody žalovaní v 2/ až 5/ každý rovný dielom po 15/512-inách v pomere k celku. Z pozemkovej vložky č. 21 kat. územie L. ďalej zistil, že L. H., rod. C. bola spoluvlastníčkou nehnuteľnosti a to parc. č. 198 roľa vo výmere 1 KJ (katastrálne jutro predstavuje 0,58 / ha /) a 312 siah (predstavuje 0,11 / ha /) čo spolu predstavuje 0,69 ha t.j. 6.900 m² a to v podiele 15/128, ktorú nehnuteľnosť zdedila po C. H., rod. L. Y. ktorá bola podľa zápisu v pkn. vložke č. 21 v kat. území L. spoluvlastníčkou parc. č. 198 podľa B2, 6 v 15/16-inách. Po neb. C. H., rod. L. Y. bolo prejednané dedičstvo pričom jej spoluvlastnícky podiel v rovnakom pomere zdedili pod B10 V. X., rod. C. O., pod B 11 L. B. rod. C. H., pod B 12 L. Y., rod. C. R., pod B 13 C. T., pod B 14 C. Q., pod B 15 C. Y., pod B 16 C. I. a pod B 17 malol. C. N., každý v rovnakom pomere. Z výmeru o prídiele do vlastníctva ktorý výmer vydal Osídľovací úrad pre Slovensko v Bratislave pod č. 581/16-9/1949 vyplýva, že právni predchodcovia žalobkýň nadobudli vlastníctvo na základe predmetného výmeru z pozemnoknižnej vložky č. 21, parc. č. 198 roľu v kat. území L. podiel 1/1 od bývalého vlastníka L. H., rod. C. a to vo výmere 6.876 m². Keďže z pozemnoknižnej vložky č. 21 v kat. území L. vyplýva, že L. H., rod. C. pod položkou B 11, ako je to označené aj na výmere o prídiele do vlastníctva vlastnila spoluvlastnícky podiel 15/128, tak len tento jej podiel nadobudli na základe výmeru právni predchodcovia žalobkýň, ktorí nemohli dostať viac, ako vlastnila L. H., rod. C., teda ako to má na mysli výmer o prídiele do vlastníctva č. 581/16 - 9/1949 zo dňa 3. novembra 1949. Z výmeru o prídiele do vlastníctva je treba vykladať uvedený podiel 1/1, ako podiel H. L., rod. C. vyplývajúcich z pkn. vložky č. 21 v celosti a keďže tá vlastnila spoluvlastnícky podiel podľa pkn. vložky 21 v kat. území L. vo výške 15/128 tento jej podiel sa rovná 1/1. Čo sa týkalo možnosti nadobudnutia predmetnej nehnuteľnosti právny predchodcami žalobkýň vydržaním, v tomto smere v žiadnom prípade nemohlo ísť o držbu oprávnenú, pretože ak niekto, komu pozemok nepatril v celosti s ním nakladal, ako so svojim vlastným (v danom prípade štát prostredníctvom príslušných štátnych orgánov v čase vydania výmeru o prídiele nehnuteľnosti, keďže štát nebol vlastníkom sporných nehnuteľností v celosti a nemal k nim ani žiadne zákonom dané dispozičné právo, okrem spoluvlastníckeho podielu L. H., rod. C.) a pridelil ho, pričom na takéto konanie oprávnenie nemal.

2. Dopĺňacím rozsudkom zo dňa 27. januára 2020 č. k. 10C/138/2009-270 súd prvej inštancie rozhodol o určení, že žalobkyne 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX k.ú. L. ako parc. č. 198 orná pôda vo výmere 6876 m² (každá) po 15/256 k celku. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ust. § 225 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) a vecne tým, že žalobkyne sa domáhali určenia vlastníckeho práva, každá v rozsahu 1/2 spoluvlastníckeho podielu, čo má charakter ideálneho podielu, ktorý má charakter veci a ak boli napr. zmluvou prevádzané viaceré ideálne spoluvlastnícke podiely, posudzuje sa právny osud jednotlivých podielov samostatne (NS ČR 26Cdo/2864/2000) a spoluvlastnícky podiel môže byť aj predmetom vydržania (NS ČR 22Cdo/459/2007). Vzhľadom k tomu, že v danom prípade súd prvej inštancie nerozhodol o časti žaloby, v rozsahu ktorej žalobe vyhovel, preto uvedený nedostatok odstránil dopĺňacím rozsudkom, keď určil, že žalobkyne 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníčkami nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX k.ú. L. ako parc. č. 198 orná pôda vo výmere 6.876 m² každá po 15/256 k celku.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 15. februára 2018 č. k. 10C/138/2009-237 podali žalobkyne odvolanie s poukazom na odvolacie dôvody vyplývajúce z ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) C. s. p. Odvolateľky namietali, že rozsudok súdu prvej inštancie je chaotický, nezrozumiteľný, má závažné formálne a procesné vady nerešpektujúce základné zásady C.s.p., je dokonca v príkrom rozpore s ním, pretože napriek vykonanému dlhoročnému dokazovaniu doposiaľ stále nebola preukázaná, právna relevantnosť tvrdenia žalovaných a ich zástupcu, od čoho odvodzujú svoj údajný nárok. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec a nezaoberal sa vôbec meritom veci. Namietali zmätočnosť rozsudku, čoho dôkazom je aj chýbajúce konštatovanie v enunciiate rozsudku o čom vlastne rozhodol, keď na jednej strane nerozhodol vôbec v merite veci, t. j. neurčil vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti, na strane druhej nesprávne vyhodnotil právny stav veci. Nesúhlasili s konštatovaním súdu prvej inštancie, že v danom prípade nemohlo dôjsť zo strany žalobkýň k vydržaniu predmetnej nehnuteľnosti, napriek tomu, že uvedená nehnuteľnosť (pôda) riadne, na základe

oprávneného štátneho orgánu, Osídľovacieho úradu pre Slovensko užívali už ich právny predchodcovia viac ako 60 rokov. Taktiež sa nevyporiadal ani s tou skutočnosťou, že prídel je originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, teda vlastníctvo nadobúdateľa sa neodvodzuje od vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov, ale pramení priamo v prídelovej listine štátneho úradu, vydaného oprávnenou osobou. Nevyporiadal sa ani s tým, že žalobkyne, resp. ich právny predchodca, nadobudol vlastnícke právo dobromyseľne v roku 1949, predmetné nehnuteľnosti riadne držal a užíval v celku až po dobu v roku 2009, kedy bola podaná predmetná žaloba. Niet pochyb, že uplynula zákonom predpísaná vydržacia doba nehnuteľnosti (10 rokov) a preto bez ohľadu na posúdenie platnosti prídelovej listiny nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnosti z titulu vydržania. Odvolateľky poukázali aj na právny názor vyslovený odvolacím súdom (Krajským súdom v Trnave v uznesení zo dňa 3. apríla 2013 sp. zn. 11Co/193/2011, ktorým zrušil v predmetnej veci rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 21. apríla 2011 sp. zn. 10C/138/2009, keď prvoinštančný súd nerešpektoval jeho právny názor vyslovený v predmetnom rozhodnutí). Prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov dospel v predmetnej veci k nesprávnym skutkovým zisteniam a z týchto nesprávnych skutkových zistení uzavrel nesprávny právny záver, keď neprihliadol na námietky žalobkýň a ich zástupcu, ako ani na platnú judikatúru a dokonca ani na právny názor nadriadeného súdu. Rozsudkom prvoinštančného súdu je v dôsledku nerešpektovania ust. § 220 ods. 2 C. s. p. svojvoľný a arbitrárny, v dôsledku toho je prakticky nepreskúmateľný. Odvolateľky navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že určí, že sú vlastníčkami nehnuteľnosti, pozemku registra C, parc. č. 198 o výmere 6.876 m², orná pôda, nachádzajúcej sa v k.ú. L., obec L., okres Dunajská Streda, zapísanej na LV č. XXX, vedenej katastrálnym odborom Okresného úradu Dunajská Streda, a to každá v 1-ici k celku a zároveň, aby im priznal voči žalovaným náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 365 C.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej.

5. Predmetom konania je požiadavka žalobkýň na určenie vlastníctva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území L., a to k parc. č. 198 orná pôda vo výmere 6.876 m², každá v 1-ici. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobkýň je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; či konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a či jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. V odvolacom konaní sa dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v ktorých ho odvolateľ napáda. Ustanovenie § 379 C.s.p. zároveň vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania, pričom ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania. Odvolací súd je podľa ustanovenia § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný aj dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ustanovením § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby

takéto porušenie zistil. Jedinú výnimku predstavuje podľa ustanovenia § 380 ods. 2 C.s.p. oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a to z úradnej moci.

7. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie tvrdeného žalobného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci samej, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 C.s.p. odvolací súd odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku vo veci samej. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu žalobkyniam. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

8. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p. rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

9. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobkyňami, v odvolaní namietaných skutočností, je skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobkyne sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňujú ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu vo zvyšku zamietol.

10. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

11. Odvolací súd pri skúmaní postupu súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady konania dosahujúce intenzitu, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé a mali by tieto vady konania vplyv na správnosť rozhodnutia.

12. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním

využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999, 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Ďalej bolo podstatou odvolacej argumentácie žalobkyň to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil (čo má súvis s odvolacím dôvodom v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), keď žalobu vo zvyšku zamietol, napriek tomu, že žalobkyne predloženými dôkazmi dostatočne preukázali opodstatnenosť ich požiadavky na určenie vlastníctva k spornej nehnuteľnosti (pozemku).

14. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že zákon stranám ukladá povinnosť objasniť všetky potrebné skutočnosti a označiť k nim potrebné dôkazné prostriedky (ide o povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú). Povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť postihuje obe strany sporu v konaní ovládanom prejednacou zásadou, t. j. v sporovom konaní, keďže nesplnenie tejto povinnosti môže mať pre stranu nepriaznivý dôsledok v podobe nepriaznivého výsledku sporu. Okolnosť, že strana v sporovom konaní nesie nebezpečenstvo nepriaznivého výsledku procesu, sa označuje v procesnej teórii jej procesnou zodpovednosťou. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia. Dôkazným bremenom je zodpovednosť strany za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých alebo z vykonaných dôkazov. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonávajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne aj iné, než navrhnuté a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V tomto prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

15. Podľa § 191 C.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (ods. 1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ods. 2).

16. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 C.s.p. je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

17. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci a svoje rozhodnutie aj odôvodnil.

18. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ustanovenia § 191 C.s.p., podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade,

ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplýnuli, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplýnuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

19. Odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, len konštatovať, že námietka žalobkýň, že vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti (pozemku) preukázali a súd prvej inštancie nesprávne rozhodol, keď ich žalobu vo zvyšku zamietol, tak nie je opodstatnená. Nesplnenie povinnosti tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, odôvodňujú zamietnutie žaloby po vecnom prejednaní veci.

20. Treba uviesť, že len „ majetok “ L. H.,a rod. C., na základe článku VII dohody o výmene obyvateľstva medzi ČSR a Maďarskom č. 145/46 prešiel zo zákona na Československý štát (a to bez vydania akéhokoľvek administratívneho aktu). Na základe uvedeného sa štát nestal vlastníkom spornej nehnuteľnosti ako celku, ale len „ majetku “ presídlenkyne L. H., rod. C., pretože len ona bola na základe uvedenej dohody presídlená do Maďarska. V danom prípade jej „ majetok “ predstavoval spoluvlastnícky podiel o veľkosti 15/128 k celku a len s takto nadobudnutým tzv. „ dohodovým majetkom “ mohol štát nakladať t.j. takto nadobudnutý tzv. „ dohodový majetok “ následne prideliť do vlastníctva tým osobám, ktoré prišli na jeho územie a to v rámci výmeny obyvateľstva podľa vyššie uvedenej dohody uzavretej medzi Československom a Maďarskom. Toto pridelenie do vlastníctva sa uskutočňovalo listinami (výmery o prídele) vydanými úradmi, ktoré boli vytvorené na realizáciu rozdelenia tzv. „ dohodového majetku “ štátu. Oprávnenie vydávať takéto výmery o prídele do vlastníctva prináležalo osídľovaciemu úradu, a to v súlade so zákonom č. 148/47 Zb. o opatreniach k uskutočneniu československej - maďarskej dohody o výmene obyvateľstva. Výmer o prídele zo dňa 3. novembra 1949 bol vydaný orgánom na to oprávneným podľa právnych predpisov platných v čase jeho vydania, a preto právny predchodcovia žalobkýň vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na základe tohto výmeru o prídele nadobudli, avšak len v rozsahu ním nadobudnutého „ dohodového majetku “ t.j. spoluvlastníckeho podielu L. H., rod. C., o veľkosti 15/128. Taktiež je podstatné aj to, že vzhľadom na obdobie a politickú situáciu v krajine, bolo pochopiteľné, že žalovaní, resp. ich právni predchodcovia sporný pozemok nemohli až do deväťdesiatych rokov fakticky užívať. Táto skutočnosť však nemala za následok stratu ich vlastníckeho práva v rozsahu im prislúchajúcich spoluvlastníckych podielov. Bolo by nespravodlivé, pokiaľ by sa uprednostnil princíp ochrany nového nadobúdateľa pred ochranou pôvodných vlastníkov, ktorí vlastníctvo (spoluvlastnícke podiely) nestratili, pretože štát nebol vlastníkom celého pozemku, ale len spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 15/128, už aj s ohľadom na zásadu rímskeho práva „ nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet “ (nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má). Treba ešte dodať, že v konaní nebolo preukázané, že by boli bývali právni predchodcovia žalobkýň fakticky predmetnú nehnuteľnosť (pozemok) od roku 1949 užívali, resp. s ňou nakladali, t.j. neprejavovali o ňu žiaden záujem, ktorý by ako priemerne starostliví vlastníci prejavovať mali, pričom od doby, kedy sporná nehnuteľnosť (pozemok) prešla fakticky do správy jednotného roľníckeho družstva žiadne z oprávnení vlastníka k tejto už nevykonávali. To isté platilo aj o žalobkyniach, ktoré sa taktiež nesprávali ako vlastníčky, pričom tento stav trval až do roku 2009, kedy žalobkyne začali podnikať kroky smerujúce k odstráneniu „ duplicity vlastníctva “ (čo odôvodňovalo aj záver o naliehavom právnom záujme na určovacej žalobe v zmysle § 80 písm.c O.s.p. / zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok/ akt. § 137 písm. c/ C.s.p.), pretože k predmetnej nehnuteľnosti (pozemku) si uplatňovalo právo viac navzájom nezlúčiteľných osôb a nešlo o spoluvlastníctvo. Vzhľadom k uvedenému nebolo možné odvodzovať vlastníctvo k spoluvlastníckym podielom nad rozsah 15/128 k celku titulom vydržania.

21. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalobkyňami nie sú naplnené, preto podľa § 387 ods. 1 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu ako vecne správny potvrdil.

22. Ďalšie odvolacie argumenty žalobkýň odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam,

prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu žalobkyní, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

23. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania, ako závislý výrok od rozhodnutia o napadnutom výroku vo veci samej zrušil a vec vrátil v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie, a to nezohľadnením časti predmetu konania (keď v odvolaní napadnutom rozsudku vo veci samej nebolo rozhodnuté o časti predmetu konania, kde bolo žalobe čiastočne vyhovené, čo bolo následne odstránené dopĺňacím rozsudkom) pri rozhodovaní o náhrade trov konania, znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom (ktorý nemôže nahradiť rozhodovanie súdu prvej inštancie).

24. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude rozhodnúť o náhrade trov konania, zohľadňujúc celý predmet sporu, s prihliadnutím na pomer úspechu a neúspechu strán konania, ako aj relevantné ustanovenia vzťahujúce sa na náhradu trov konania. Svoj právny záver odôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám sporu poskytnú odpoveď, aby riešenie právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

25. Podľa § 396 ods. 3 C.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí, teda aj o trovách odvolacieho konania.

26. K prijatiu tohto rozhodnutia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).